

Poklon naši šoli

Ravne na Koroškem, november 2016

Poklon naši šoli

Zbrala in uredila

Vanja Benko

Razglednice Raven na Koroškem

Vanja Benko (osebna zbirka)

Izdala in založila

OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem
(zanjo: Stanislav Osojnik, ravnatelj)

Besedila

Vanja Benko, Stanislav Osojnik, Marjeta Petrovič,
(bivši in sedanji) učenci in učenke

Lektoriranje

Anja Benko

Fotografija šole na naslovnici in hrbtni strani

Maks Dolinšek (iz šolskega arhiva) in Bor Čepin

Fotografije prispevali

Eva Šteharnik, Urška Hancman, Mojca Hancman,
Bor Čepin, Rok Ažnoh, Žiga Obretan, Grega Potočnik,
Žiga Kristijan Žigon, Zala Pöck in Rok Plesnik

Skupinska fotografija zaposlenih

Foto studio Aleksander Ocepek, s. p.

Oblikovanje

Unigraf – Igor Senekovič, s. p.

Tisk

SIJ Zip Center, d. o. o.

Naklada

500 izvodov

Vsebina

UVODNA BESEDA	5
DARILO ABRAHAMKI	13
ZGODOVINSKO-GEOGRAFSKI PRELET OD GUŠTANJA DO RAVEN NA KOROŠKEM	19
O ZGODOVINI RAVEN NA KOROŠKEM	39
LEGA IN ZNAMENITOSTI NAŠEGA MESTA Z OKOLIŠKIMI ZASELKI	54
NAŠ KRAJ IN NAŠA ŠOLA V RIMAH	77
POVEZANOST S ŠOLO IN Z RAVNAMI	113
MOJA POVEZANOST Z MOJO – PREŽIHOVO ŠOLO IN Z RAVNAMI	123
VIRI IN LITERATURA	126

Stanislav Osojnik, ravnatelj

UVODNE BESEDE

27. novembra 1966 je bilo na Ravnah na Koroškem slovesno. Po dolgih letih gostovanj po različnih zgradbah (na ravenski gimnaziji, v župnišču, vrtcu, v 'stari' šoli, celo na gradu Ravne) so učenci in delavci šole prestopili prag nove, moderne šole na prestižni obmestni lokaciji na Gozdarski poti 11. Naš hram učenosti je dobil ime Osnovna šola Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.

Sam sem bil med tistimi srečneži, ki so začeli novo šolsko leto v novi stavbi, v novi – Prežihovi šoli. Spomnim se lepih prostornih hodnikov, posebej specializiranih učilnic za kemijo, fiziko in glasbo. To je bilo nekaj povsem novega za vse, saj smo bili navajeni, da je pouk potekal v skromnih razmerah. Navdušeni smo bili nad gospodinjsko učilnico, ki je bila opremljena z novimi kuhinjskimi elementi in aparati. Dih so nam jemali šolska kuhinja, jedilnica in prostorna avla. V slednji so se odvijale šolske proslave in še kaj.

Po desetih letih (1976) so prežihovci dobili novo telovadnico in od takrat dalje ni bilo treba hoditi k pouku športne vzgoje na DTK. Naslednja pridobitev je bil prizidek za razredni pouk (21. marca 1997), v katerega so se preselili učenci in učenke s svojimi učiteljicami tudi iz stare šolske zgradbe na Gačnikovi poti. Od takrat poteka vzgojno-izobraževalni proces na istem naslovu, pod isto streho se prepletajo poti in dejavnosti učencev, staršev in vseh zaposlenih. Zanimiv je podatek, da nas je trenutno v kolektivu več kot 50 %, ki smo kot učenci bili ravenski prežihovci.

Vsi prežihovci se bomo po svojih najboljših močeh potrudili, da bomo v ponos svojemu kraju in šoli, ki je danes abrahamka.

CENTRO BELLA
FACULTAD DE INGENIERIA

OSEBNA IZKAZNICA NAŠE ŠOLE SKOZI ČAS

Rojstni dan: 27. november 1966

Naslov: *Gozdarska pot 11, Ravne na Koroškem*

Ravnatelj ob rojstvu šole: *Ivan Janko*

Upravno-tehnični vodja: *Stana Horjak*

Število učiteljev: 54

Število upravno-tehničnih delavcev: 16

Število učencev: 1267

Imenovanje šole po Prežihu: 17. 4. 1967

Odprtje telovadnice: *leta 1976*

Ravnatelj: *Franc Volentar (1978/79–1992)*

Pomočnik ravnatelja: *Jože Kamnik (1977–1997)*

Odprtje novega dela šole: *21. marec 1997*

Vključitev v projekt Zdravih šol: *Slavica Klančnik, vodja (1993–danes)*

Rojstvo devetletke: *1. september 2000*

Praznovanje ob 50-letnici šole: 1. december 2016

Naslov: *Gozdarska pot 11, Ravne na Koroškem*

Ravnatelj: *Stanislav Osojnik, prof. (1992–danes)*

Pomočnica ravnatelja: *Veronika Kotnik, prof. (1997–danes)*

Število strokovnih delavcev: 42

Število tehničnega osebja: 14

Število učencev na začetku šolskega leta 2016/2017: 439

Kolektiv OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem, šolsko leto 2016/2017

Sedijo (od leve proti desni):

Ranka Ristič, Irena Buček, Nataša Robin, Dragica Bosin, Karla Mithans, Stanislav Osojnik,
Veronika Kotnik, Gordana Ramšak, Ana Atelšek, Vanja Benko, Marija Mirnik,
Dragica Gorenšek in Janja Čebulj.

Druga vrsta:

Bojana Skitek, Darja Vrhovnik, Helena Ošlovnik, Tanja Mavrel, Nina Vidovič,
Jožica Štavdekar, Franja Gosnik, Jasna Bezjak Završnik, Irena Krautberger, Berta Pšeničnik,
Karolina Vugrinec, Marija Jurgec, Anton Ramšak, Marjeta Petrovič in Bojana Verdinek.

Tretja vrsta:

Cvetka Petrič, Franja Katarina Ofič, Marija Zabel, Branko Merkač, Simona Grabner,
Aleksandra Knez, Eva Breznik, Gregor Čuk, Alijana Tertinek, Slavica Klančnik,
Aleksandra Slatinšek Mlakar, Lucija Gorjup, Nives Kasper Mrdavšič, Simona Uranc,
Andreja Keber, Milena Sinanovič, Karolina Kumprej Pečečnik, Ožbalt Zmagaj, Katja Štern,
Saša Kos Pušnik, Edit Sekavčnik in Tanja Krivec.

Manjkajo:

Roman Hölcl, Zvonka Kavšak, Jelka Šinko in Nataša Čapelnik.

Vanja Benko

DARILO ABRAHAMKI

Za 50. rojstni dan vam v besedi in sliki obeležujem(o) Ravne na Koroškem, kako svoje mesto in šolo v njem vidijo in doživljajo mladi (in so ga, ker je del besedil vzet iz arhiva šolskega glasila *Samorastnik* in iz zgodovinskega dela raziskovalne naloge) ter jaz sama, saj je to kraj, kjer je in bo stala naša, moja, vaša šola.

V poglavju *Darilo abrahamki* prikazujem vsebino knjige, pišem o zbiranju razglednic in delu z učenci.

Zgodovinsko-geografski prelet od Guštanja do današnjih Raven na Koroškem je napisala Marjeta Petrovič, učiteljica zgodovine na šoli.

Naši učenci in učenke so pod mentorstvom učiteljic in učiteljev izdelali raziskovalne naloge, vezane na kraj in okolico, zato ob tej priložnosti predstavljam izsek zgodovinskega dela raziskovalne naloge Tjaše Razdevšek in Jaka Kotnika (nastala je v šolskem letu 2001/2002 pod mentorstvom učitelja Alojza Pristavnika).

V tematskem glasilu *Samorastnik* (2001/2002) sta Jure Šuler in Ana Pisar opisala lego in znamenitosti našega mesta z okoliškimi zaselki, hribi, gorami, kulturne in naravne posebnosti, gospodarstvo, družbeno in športno dejavnost.

Pri pouku so učenci tvorili rime na temo svojega domačega kraja, značilnosti in znamenitosti. Objavljam izbor pesmi, ki so nastale v letih 2001/2002, 2010/2011, 2015/2016, na začetku šolskega leta 2016/2017 pa smo na temo rojstnega dneva šole pisali voščila naši abrahamki.

V zadnjem poglavju *Povezanost s šolo in z Ravnami* dodajam osebni pogled/odnos na našo šolo in naš kraj, utrinke navezanosti na Prežihovo šolo, naše mesto, ljudi in naravo.

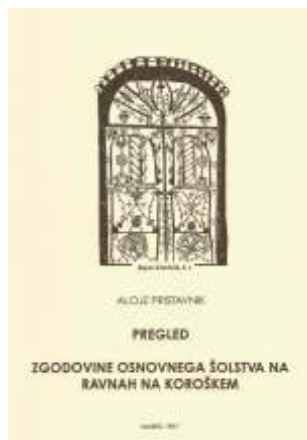
1 9 6 6
2 0 1 6

Besedila so popestrjena s fotografijami današnje podobe Raven (po mestu in okolici so se prejšnje šolsko leto 2015/2016 sprehodili učenci in učenke predmetne stopnje), stare razglednice od Guštanja do današnjih Raven na Koroškem pa so izbor iz moje osebne zbirke (pod njimi je zapisana približna letnica izdaje ali letnica, kdaj je bila napisana oz. odposlana). Naključno sem pred leti začela zbirati razglednice o domačem kraju, ko sta mož in svak primerjala svoji zbirki Prevalj in načrtovala, kako bosta izdala knjigo (in sta jo – jeseni 2012 z naslovom *Prevalje po starih sledeh*). Takrat sem doma med staro pošto poiskala razglednice Raven in skromna zbirka je postajala vse bogatejša. In ko sem v medetaži šolskega hodnika na OŠ Prežihovega Voranca na Ravnah na Koroškem pripravila razstavo (črno-bele fotokopije formata A4), sem bila prijetno presenečena, da je mnoge zanimalo, kako so se Ravne razvijale (do leta 1952 so se imenovalе Guštanj, nato so se preimenovalе v Ravne na Koroškem in postale mesto). Stali so pred steklenimi vitrinami, gledali in spraševali. Nekateri so prinesli pokazat svoje razglednice. Pri pouku smo pisali o domačem kraju in izdelali zloženko. Spoznala sem, da mlade tematika zanima in da so razglednice zanimiv učni pripomoček, da se ob/iz njih ogromno naučimo. Zadala sem si, da izpeljem projekt knjige o Ravnah, sploh zato, ker v današnjem času zaradi elektronskih medijev klasična poštna sporočila izumirajo in s tem izgubljam pomemben zgodovinski vir, kot je razglednica, ki je zrcalo kraja določenega obdobja, zato je prav, da del tovrstne dediščine ohranimo. Ne bomo je mogli več raziskovati, ker je ne bo, saj bo izumrla.

Težko je bilo iz celotnega arhiva izbirati/izbrati besedila in slikovno gradivo. Ogromno idej, vezanih na kraj in našo šolo, je ostalo neobjavljenih, tudi folklornih zapisov in posnetkov. Naj to ostane za naslednje obletnice.

V knjigi ni poglavja o razvoju šolstva in o razvoju naše šole, saj je to že natančno in strokovno zapisano v knjigah Alojza Pristavnika, našega upokojenega sodelavca in učitelja zgodovine.

V knjigi *Poklon naši šoli* je objavljenih 25 znanih razgledniških pogledov iz moje osebne zbirke (nenavadne in posebej dragocene naj ostanejo za objavo ob drugi priložnosti). Razglednice niso časovno razvrščene od najstarejše do najnovejše,

ampak so razporejene glede na dopisano vsebino. Šest jih je iz časa 1903–1944 (Avstro-Ogrske, Kraljevine SHS in Kraljevine Jugoslavije), devet 1960–1985, šest 1991–2000 (zaživali smo v samostojni Republiki Sloveniji) in štiri po letu 2000. Fotografske utrinke so posneli učenci in učenke predmetne stopnje naše šole, zaposlene pa je v objektiv ujel Aleksander Očepek, ravenski fotograf.

50. rojstni dan naše šole (ob tem 40 let telovadnice, spomladi 20 let prizidka) in prežihovcev bomo obeležili s prireditvijo *In teče življenje v šoli pod Goro*. Še dolgo bo teklo.

Naj se ob tem jubileju zahvalim(o) vsem, ki ste delali na Prežihovi šoli in vzgajali mnoge mlade rodove; ki ste se z novim znanjem vračali v svoj kraj in bogatili naše sobivanje; ki ste ostali v domačem kraju in prispevali svoj delček v mozaik pridobitev; ki ste šli od doma in se vrnila na Ravne; ki ste šli v svet in uspeli na različnih področjih ter ponesli naš kraj in Prežihovo šolo v svet; ki ste večkrat v mislih z nami; ki še čutite kot prežihovci.

Pred vami, bralci in mlada generacija učencev, je pomembna naloga, da boste znali negovati dediščino, ki jo je kraj dosegel skozi čas, in da boste prispevali svoj delež k razvoju našega mesta. To boste dosegli le s pridnim učenjem in z znanjem, odrasli s svojim vestnim in predanim delom.

Skupaj se sprehodimo skozi čas in obudimo spomine.

Marjeta Petrovič

ZGODOVINSKO-
-GEOGRAFSKI PRELET
OD GUŠTANJA
DO DANAŠNJIH
RAVEN NA
KOROŠKEM

Slovensko ozemlje je bilo pred več kot dva tisoč leti del velikega rimskega imperija. Stara rimska cesta Dovže–Stari trg–Kotlje–Prevalje–Holmec–Podjuna je pogojevala kasnejši nastanek naselbine Guštanj. Na prostoru današnje ravenske železarne so iz teh časov našli rimsko keramiko, opeko, ostanke mozaikov, obdelane kamne, denar in druge najdbe. Dragocene najdbe so tudi kip leva z nagrobnika in marmorna plošča, ki so ju našli ob Meži, ter bronasta fibula iz 2. stoletja, najdena ob potoku Suha.

V obdobju srednjega veka so se menjavali lastniki območja današnjih Raven, ki je bilo tako kot vso slovensko ozemlje del nemškega cesarstva. Listina, ki nam služi kot zanesljivi vir za obstoj našega kraja, je iz leta 1248. Takrat so bili upravniki območja Gutensteini. Grad iz 13. stoletja, ki je dal kraju ime, je stal na Tičlerjevem vrhu, nad današnjo železniško postajo. Guštanjski gospodje so bili do izumrtja leta 1322 Vovbrški gospodje. Za časa Auffensteinov je naš kraj leta 1361 postal trg, nad katerim je na vzpetini že stala poznoromska cerkev sv. Egidija, prvič omenjena leta 1331. V cerkvi sv. Antona so iz 15. stoletja ohranjene gotske freske.

Veduta Guštanja (iz leta 1688 v knjigi *Topographia archiducatus Carinthiae*), katere avtor je znameniti polihistor Janez Vajkard Valvasor, ki je bil tega leta celo sam v našem trgu, nam priča o obstoju še dveh gradov. Na mestu dvorca Grienfels, zgrajenega v 16. stoletju, je nekaj desetletij stala kinodvorana z vrtovi ob današnji cesti Ravne–Dravograd. V tem času so bili lastniki guštanjskega gospodstva Herbersteini.

POZDRAV IZ GUŠTANJA
1924

Ponatis razglednice iz leta 1999

Guštanj ni bil obzidan, vendar so ga varovali kar štirje gradovi, od katerih nam je eden v ponos, drugega žalostno najeda zob časa. Zadnji lastniki gradu Ravne, nekdanj imenovanega Streiteben, so bili grofje Thurni Valsassina. Leta 1863 so grad prezidali in pripadajoče polje spremenili v parkovni nasad.

Razglednica iz leta 1932

Zadnji lastnik javorniškega gradu, prej imenovanega tudi Prušnikov dvor in kasneje Gamsenek, je bil Ernest Osiander.

Pred približno tristo leti je v Guštanju živelo do štiristo ljudi. Iz zgodnejše srednjeveške zgodovine so znani trije letni sejmi. Na prošnjo tržanov so pravico do njih podeljevali vladarji. Kot deželnoknežji trg je Guštanj dobil nekatere samoupravne pravice, med katerimi je bila pomembna pravica do letnih sejmov in s tem pravica do pobiranja sejmnine. Prvi sejem v mesecu juniju je leta 1536 dovolil cesar Ferdinand. Druga dva sta lahko bila v oktobru in aprilu. Pravi dogodek je bil tridnevni sejem v septembru, ki se je imenoval jarmak. Predvidevamo, da je tej pravici nasprotovalo katero izmed bližnjih mest, npr. Pliberk, saj so tržani v 18. stoletju zaprosili cesarja za ponovno potrditev svojih pravic do sejmov in dobili so potrdila s posebnimi pečatnimi pismi. Sejmišče je bilo na ravnici, kjer sta danes trgovina *Tuš* in kavarna *Havana*, vse do konca druge svetovne vojne.

Trg je imel pravico do grba (bil je zelene barve) in pečata. Oba sta predstavljala lipo s tremi krošnjami, stoječo na srednjem od treh kopastih gričev. Na čelu trške samouprave je bil trški sodnik, običajno ugleden obrtnik ali trgovec. Po urbarju iz leta 1785, ko je bil trški sodnik Janez Čebul, je razvidno, da so v Guštanju bili obrtniki različnih znanj (barvarji, tkalci, usnarji, čevljarji, mesarji, krojači, lončarji, kolarji, kovači in drugi). Simbol »trške pravice« je bila do druge svetovne vojne roka z mečem. Domnevajo, da je bil sedež civilne uprave trga v današnji Lečnikovi mesariji.

V srednjem veku je bilo običajno, da so se obrtniki iste stroke v trgih in mestih povezovali v cehovska združenja. Ta so imela svoja pravila, ki so določala kvaliteto izdelkov, cene surovin in izdelkov, plače, delovni čas ter število mojstrov s pomočniki in z vajenci. Ostri ukrepi so bili naperjeni proti pomočnikom in vajencem, ki niso smeli jesti na ulici, se razbrzdano vesti z ženskami, metati kamenje za psi in mačkami, se glasno smejati, se prikazati na ulici brez palice, rokavic ali šala okrog vratu. Pravila so določala medsebojno pomoč v primeru smrti katerega od obrtnikov. Pomagali so vdovam in otrokom. Leta 1749 je Guštanj dobil prvi ceh. Prvi predstojnik krojaškega ceha je bil Jernej Močnik, ki je kasneje razširil svoj krog na ostale obrtnike v splošno rokodelsko zadrugo, v katero so se vključevali okoliški rokodelci. Ti so bili iz Podkrajja, Dobje vasi, Fare, Prevalj, Libelič, Mežice, Črne, Leš in Selovca. Leta 1762 je v Guštanju delovalo dvanajst mojstrov različnih obrti.

V 2. polovici 15. stoletja so po slovenskih deželah pustošili Turki. V šestnajstih letih so prišli ropat okoli tridesetkrat. 1473. leta so divjali po Podjuni in krajih severno od Celovca. Septembra istega leta so bili tudi v Mežiški dolini. Za eno noč so si postavili tabor pred cerkvijo Device Marije na Jezeru. Z nakradenim so se vračali mimo Prevalj, Guštanja, Kotelj, Slovenj Gradca in Celja proti jugu. Za obrambo pred Turki in varovanje poti iz slovenjgraške kotline proti Podjuni so zgradili »turške šance«. To so bili obrambni okopi, sistem malih obrambnih utrd, ki so segali od Votle peči preko Preškega vrha, mimo Šmohorske cerkve na Šrotneku do Podgore. Koristi od obrambe pred Turki, ki so jo nudili deželni in plemiški mezdni vojaki, so imeli predvsem meščani in plemiči, kmetje so se morali znajti sami. Gradili so taborske cerkvice na hribih, kamor so se zatekli in počakali, da je minila turška nevarnost.

Turki so zadnjič divjali po Koroški leta 1531. Deželni glavar Vid Welzer je organiziral močno obrambo pri Guštanju in Dravogradu.

Veliko gorja je prizadejala prebivalcem Mežiške doline tudi ogrska vojska v letih od 1480 do 1491. Vodil jo je Matija Korvin, ogrski kralj, ki je pred tem za kratek čas zadržal turški vdor v slovenske dežele. Z njim so namreč podpisali pogodbo koroški deželni stanovi.

V 16. stoletju se je iz nemških dežel na Koroško razširila vera Martina Lutra in s tem protestantizem. Guštanjski trški sodnik in svetniki so morali na zagovor v Gradec, saj jih je župnik zatožil, da so krivoverci. Katoliška cerkev je vse protestante razglašala za krivoverce. Simbol protireformacijskega gibanja na Koroškem je postala cerkev sv. Uršule, ki so jo okoli leta 1570 začeli gradili kmetje. Zidavo je vodil ljubljanski škof Tomaž Hren, steber protireformacije na Slovenskem. Deželni knez Ferdinand, ki je bil goreč katolik, je ukazal, da morajo protestanti prodati svojo posest in zapustiti deželo, če se ne bodo »vrnili« h katolištvu. S Koroške je tedaj odšlo veliko plemiških družin, saj se niso hoteli ukloniti Ferdinandovim zahtevam. Takrat so kupili za precejšnjo vsoto denarja plemiški naziv šrotneški gospodje in vitezi Jaborneggi.

1601 so kupili gospostvo Pliberk in Guštanj grofje Thurni za osemdeset tisoč goldinarjev, čez triindvajset let so postali lastniki fužin in svinčeve jame v Črni. Streiteben je odkupil Jurij Thurn šele leta 1809. Bil je vojskovodja v severni Italiji, koroški deželni glavar, med drugim predsednik družbe za izgradnjo železnic.

Razglednica iz leta 1944

V letu 1680 je v Podjuni in Labodski dolini štirideset odstotkov ljudi umrlo zaradi kuge. Kako vemo, da je »črna smrt« obšla naš trg? V cerkveni kroniki je zapisano, da so ob beljenju cerkve pod ometom odkrili zahvalo žene javorniškega gospoda. Zahvalila se je zveličarju, da je bilo kraju prizaneseno s kugo.

Čez trideset let je bila bolezen zopet tako blizu trgu, da je glavna komisija za zatiranje kuge na Koroškem ukazala zaprtje mej in stražo proti Štajerski. Straže so morale stati v Podklancu, ob Meži na Dobrijah, pri sv. Neži, glavna je bila pri gostilni Dular ob cesti proti Selam. Kljub vsej skrbi in ukazom, da se ljudje ne smejo shajati, ne hoditi v cerkev in ne zahajati v bližino hiš okuženih, je kuga pomorila skoraj polovico prebivalstva. Hude bolezni so se naši kraji rešili leta 1716.

Če je »črna smrt« obšla naš trg, ga je žal leta 1680 doletel požar. Hiše, kot jih danes vidimo v trgu, so zgradili po letu 1800. Tu so bili trije vodnjaki. V kleti hiše Stare ulice 8 je bil izvir vode, ki nikoli ni usahnil, kar se je drugje zgodilo. Na dvorišču Bevčeve hiše lahko mimoidoči vidimo vodnjak, brez katerega si v času, ko v Guštanju še ni bilo vodovoda, težko predstavljamo življenje tržanov.

Razglednica iz leta 1928

Turške šance pri nas so bile obnovljene v začetku 18. stoletja zaradi nevarnosti pred vdori upornih Madžarov proti Avstrijcem. Podvojene so bile straže, povečali so se stroški za obrambo. Vsaka hiša v Guštanju je morala v avstrijsko vojsko prispevati enega brambovca, fanta za obrambo.

V času vladanja avstrijske cesarice Marije Terezije je Guštanj dobil trivialko, saj je razsvetljena vladarica leta 1774 izdala splošno šolsko uredbo. Njej in njenemu nasledniku Jožefu II. moramo pripisati veliko novosti v našem trgu. Zanimivo je njeno priporočilo moškim, da naj tako kot ženske predejo, ker to ni sramotno. Menila je, da takrat ne morejo kaditi in gristi tobaka, da preja naredi konec pohajkovanju, ki gospodari po Korotanu (Koroški). Z denarno premijo je nagradila vsakega kmeta, ki je posadil določeno količino krompirja. Ta kulturna rastlina, do katere so bili sprva zelo nezaupljivi, se je le počasi prebijala na jedilnik Slovencev. Vemo, da je krompir reševal lakoto v času prve svetovne vojne. Omembe vreden je tudi začetek uveljavljanja prevoza z vozovi, ki je nadomestil tovrstnega. Obnovljena je bila cesta mimo Votle peči.

Prve fužine (kovačnice in žebjarne) so v Guštanju postavili ob Meži po letu 1774, ki so v začetku 19. stoletja prešle v last grofov Thurnov. V času njihovega lastništva so širili in posodabljali proizvodnjo. Bili so lastniki fužin v Mežici in Črni ter gozdov v Mežiški dolini.

Obrambni okopi so bili zaradi francoske vojske, ki je ogrožala spodnji del Koroške, znova obnovljeni pred več kot dvesto leti. Naša dolina je ostala pod avstrijsko monarhijo, a velik del zahodnega slovenskega ozemlja je bil od 1809 za dobra tri leta del Napoleonovih Ilirskih provinc. Po ustnem izročilu naj bi bila kapelica pri Petrolovem bencinskem servisu na Ravnah na Koroškem postavljena v spomin nekemu francoskemu častniku, ki naj bi s svojim štabom prenočil v Cvitaničevi gostilni v trgu, kjer je danes trgovina *Freak*.

Na območju treh katastrskih občin Guštanj, Javornik in Dobja vas je leta 1830 živelo 630 ljudi, od tega je bilo 334 žensk in 296 moških, ki so bili povezani v 144 družin. Ob prvem ljudskem štetju leta 1869 je število prebivalcev naraslo na 687, enajst let kasneje jih je bilo 930, leta 1931 že 1.296. Za delavce v tovarni so med 1. svetovno vojno leta 1917 zgradili prvi stanovanjski blok – personale, kasneje so bili zgrajeni še bloki v današnji Prežihovi ulici, ki so v stanovanjih že imeli kopalnico in stranišča. V vojnih letih so izdelovali v železarni predvsem granate za avstrijsko mornarico. Thurnova železarna je bila zelo znana. Pred dobrimi sto desetimi leti je zaposlovala 450 delavcev, katerih delovni dan je trajal dvanajst ur. Tovarna je imela svoj konzum, trgovino, kjer so delavci dobili skoraj vso hrano na knjigo ali brez nje. Dolg so jim nato odtegnili od plače. Za kilogram mesa je moral delavec delati 3 ure, za kilogram kruha uro in 30 minut, za liter olja 6 ur, za navadno obleko celo okoli 60 ur.

Po 2. svetovni vojni je število prebivalcev krepko preseгло 2.200, po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 pa je naš kraj imel že 8.879 prebivalcev. Največji val preseljevanja v Guštanj sega v obdobje 1948–1978 in je bil posledica velikega zaposlovanja v železarni, ki je postala glavni vir za preživetje. Zgradili so nova naselja: Čečovej, Šance, Gramoznico, Javornik, Janeče, Dobjo vas ...

Leta 1848 je avstrijsko cesarstvo zajela revolucija. Koroški delavci so mirno sprejeli dogodke na Dunaju in po celotnem cesarstvu, saj niso živeli v velikem pomanjkanju. Večina je imela nekaj zemlje in jim hrane ni bilo potrebno kupovati. Tega leta so koroški kmetje postali lastniki zemlje, a so morali zanjo plačati odškodnino zemljiškim gospodom.

Sredi 19. stoletja so na južni strani cerkve sv. Egidija zgradili novo šolo, ker je požar prvo šolsko poslopje pri cerkvi uničil. Ob koncu stoletja je šolo obiskovalo okoli 240 otrok. Otvoritev novega šolskega poslopja, kjer je danes županstvo, je bila 3. 11. 1910. Pouk je vse do leta 1918, ko je razpadla večnacionalna Avstro-Ogrska in se je za Koroško boril Franjo Malgaj s soborci, potekal v nemškem jeziku. Guštanjski otroci so med poukom in po njem dobili možnost za dvoranske športne dejavnosti leta 1931 po slovesnem odprtju telovadnice v Sokolskem domu pri cerkvi sv. Antona.

Med nemško okupacijo, v času 2. svetovne vojne, ko so v železarni izdelovali dele za letala, tanke in topove, je nemška vojska zasedla šolo, zato so se šolarji selili iz zgradbe v zgradbo. Najpogosteje je pouk potekal v gostilnah Jager, Cvitanič in Lečnik ter v prostorih stare šole pri cerkvi. Na gradu Ravne je v tem času delovala dekliška

Razglednica iz leta 1903

gospodinjstva šola, po vojni je bila do leta 1953 v njem gimnazija, zraven je bil še dijaški dom. Duhovni oče srednje šole in študijske knjižnice je bil dr. Franc Sušnik. 1966. leta je bila končana gradnja osnovne šole, ki se imenuje po našem Prežihovem Vorancu. V šolskem letu 1978/1979 so nekateri osnovnošolci že začeli obiskovati pouk v novozgrajeni šoli na Javorniku, saj »čečovska« ni mogla sprejeti vseh otrok. Kraj se je z uspešno železarno in možnostjo zaposlitve hitro razvijal in presegel meje starega mestnega jedra. Sodobna naselja po vzpetinah nad trgom so izbrisala sledove nekdanjega življenja naših prednikov.

Kaj je morda še zanimivo vedeti o našem Guštanju?

Komunikacija na daljavo se je začela izboljševati v začetku 19. stoletja, ko so ljudje že lahko pošiljali dopisnice. Prva črno-bela razglednica je bila poslana 1840. leta v Angliji, na Slovenskem so jih začeli uporabljati v 80. letih 19. stoletja. Prva razglednica Guštanja je bila natisnjena okrog leta 1895. Znana založnika guštanjskih razglednic, ki so bile vse do srede 20. stoletja črno-bele in nekatere obarvane, sta bila trgovca Brundula in Samec.

Vlak je v Guštanj prvič prisopihal leta 1863. Železniška proga Maribor–Prevalje (83,1 km) je bila velika pridobitev za prebivalce trga in železarno.

Sodobne Ravne so se začele iz trga razvijati po letu 1945, ko smo Slovenci postali del nove Jugoslavije. Guštanj je leta 1952 postal mesto in dobil je novo ime: Ravne na Koroškem. Danes je naše mesto samostojna občina v Republiki Sloveniji.

1966
2016

Smo del združene Evrope in globalnega sveta, vedno bolj povezani na številnih področjih. Naše mesto je lepo in nanj smo ponosni, tako kot smo na njegovo zgodovino in vse ljudi, ki so vsak po svojih močeh tu pustili svoj pečat.

Ravne na Koroškem so upravno, gospodarsko, izobraževalno, kulturno, športno središče Mežiške doline. So mesto forme vive, mednarodnega kiparskega simpozija, katerega dela krasijo naša naselja. Stisnjene so v kotlino spodnje Mežiške doline, obdane z bogatimi gozdovi in mogočno Uršljo goro na južni strani. Reka Meža zbira vode potokov Suhe, Hotulje, Strojanske reke ter drugih vod cele doline. Teraso, ki so jih izdolble, dajejo občutek, da so Ravne mesto na šestih gričih. Površina mesta, ki leži na nadmorski višini 410 metrov, je 2,1 kvadratnih metrov. Danes ima 6.675 prebivalcev, gostota poseljenosti je 3.269 ljudi na kvadratni kilometer. Ti danes skrbijo za energetske prenove blokovskih naselij, katerih stavbe se ponašajo s prenovljenimi fasadami. Povezujejo jih skrb za čisto okolje, otroška igrišča, klopce, na katerih posedajo, poklepetajo in razmišljajo o novih idejah za prihodnost našega mesta.

RAVNE NA KOROŠKEM

Tjaša Razdevšek in Jaka Kotnik

O ZGODOVINI RAVEN NA KOROŠKEM

Prvi podatek za obstoj Guštanja izvira iz 13. stoletja, čeprav je bila njegova bližnja okolica poseljena že davno prej. Njegovo ime Güttenstein se namreč po viru prvič pojavi leta 1248.

Kraj so ustanovili najbrž bamberski škofje na 'vršaju' potoka Suhe ob stari cesti, ki je vodila iz Starega trga pri Slovenj Gradcu v Podjuno nekako sredi poti med Slovenj Gradcem in Pliberkom ter s tem med gospodarsko pomembnima predeloma: Mislinjsko dolino in Podjuno, izoblikoval se je ob stari cesti v podolgovat pravokoten trg z regularno, vendar zaradi terena nepopolno razvito parcelacijo ter nekaj ulicami pod cerkvijo sv. Egidija.

Ravne so vedno bile izrazito delavsko mestno naselje (10.000 prebivalcev) v spodnjem koncu Mežiške doline na nadmorski višini 394 m. Dolino zapirajo s severne strani Stražišče (723 m) in Lagojev vrh (1018 m), med katerima je dolina Strojnske Reke, ter z zahodne strani Navrški vrh (605 m) in Preški vrh (568 m) na eni ter prodni terasi Čečovje in Javornik na drugi strani.

Razglednica iz leta 1930

Ravne obsegajo več delov. V dnu doline je srednjeveški trgovsko-obrtni trg Guštanj z osrednjim Trgom svobode, kamor se stekajo Prežihova, Partizanska in Stara ulica. Tu so še nekatere stare hiše, ki pa so po večini že prenovljene, in nekdanje gostilne z obokanimi vhodi, ki vodijo v velike hleve, v katerih so v času prevoznitva še pred 2. svetovno vojno puščali vozniki svoje konje.

Bor Čepin, 8. r. (2015/2016)

Razglednica iz leta 1999

Bor Čepin, 8. r. (2015/2016)

Drugi del Raven v dolini, ki je nastal v času manufaktur in kapitalizma, zajema predvsem objekte železarne.

Razglednica iz leta 1963

Glavnina novih Raven je na obronkih Preškega in Navrškega vrha ter na prodnatih terasah tik nad dnom doline. Tu so sedaj soseske: Čečovje, Javornik, Na šancah, Janeče in Dobja vas.

Žiga Obretan, 8. r. (2015/2016)

Bor Čepin, 8. r. (2015/2016)

Urška Hancman, 8. r. (2015/2016)

Razglednica iz leta 1964

Najpomembnejša gospodarska dejavnost je železarstvo. Razvilo se je v drugi polovici 18. stoletja iz skromne kovaške obrti, ko je bilo okrog Guštanja vse polno kovačij. Zaradi železarske industrije je seveda na Ravnah zastajala druga gospodarska dejavnost, zlasti obrtna. Do leta 1848 so bili guštanjski obrtniki vključeni v cehe, ki so zajeli tudi okoliške obrtnike. V večini lesenih hiš v trgu, ki so postale leta 1854 lahek plen požara, so bivali lončarji, kovači, usnjarji, barvarji, čevljarji, krojači, rokavičarji ... Obrt je tako hitro izgubila pomen, da so mnogi obrtniki opuščali svojo dejavnost že ob koncu prve svetovne vojne.

Kasneje je bilo zasebnih obrtnikov manj. Posvečali so se različnim strokam: frizerstvu, sobnemu slikarstvu, elektromonterstvu, urarstvu, ključavničarstvu, radiomehaniki, fotografstvu, krojaštvu, čevljarstvu, kozmetiki.

Jure Šuler in Ana Pisar

LEGA IN
ZNAMENITOSTI
NAŠEGA MESTA
Z OKOLIŠKIMI
ZASELKI

Ravne na Koroškem ležijo v Mežiški dolini, v severnem delu Slovenije. Iz zgodovine so znane po fužinarstvu. Ponosni smo na naše kulturne delavce in koroške pisatelje. Po Prežihovem Vorancu se imenuje naša šola, po njegovem literarnem delu nosi ime naše šolsko glasilo *Samorastnik*.

Na Ravnah imamo bogato *Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika*, v kateri hranijo najrazličnejše knjižne bisere (prvi izvod Dalmatinove *Biblije*).

Po celem kraju stojijo najrazličnejše forma vive, ki nam v glavnem lepšajo okolico.

FORMA VIVA
Ravne na Koroškem

Razglednica iz leta 1998

Eva Štehar, 8. r. (2015/2016)

Mojca Hancman, 8. r. (2015/2016)

Razglednica iz leta 1977

Občinska stavba, ki so jo preuredili iz naše stare osnovne šole, stoji v osrčju kraja. Sto metrov od nje leži železarna Ravne, ki je locirana od začetka do konca kraja, skoraj do Prevalj.

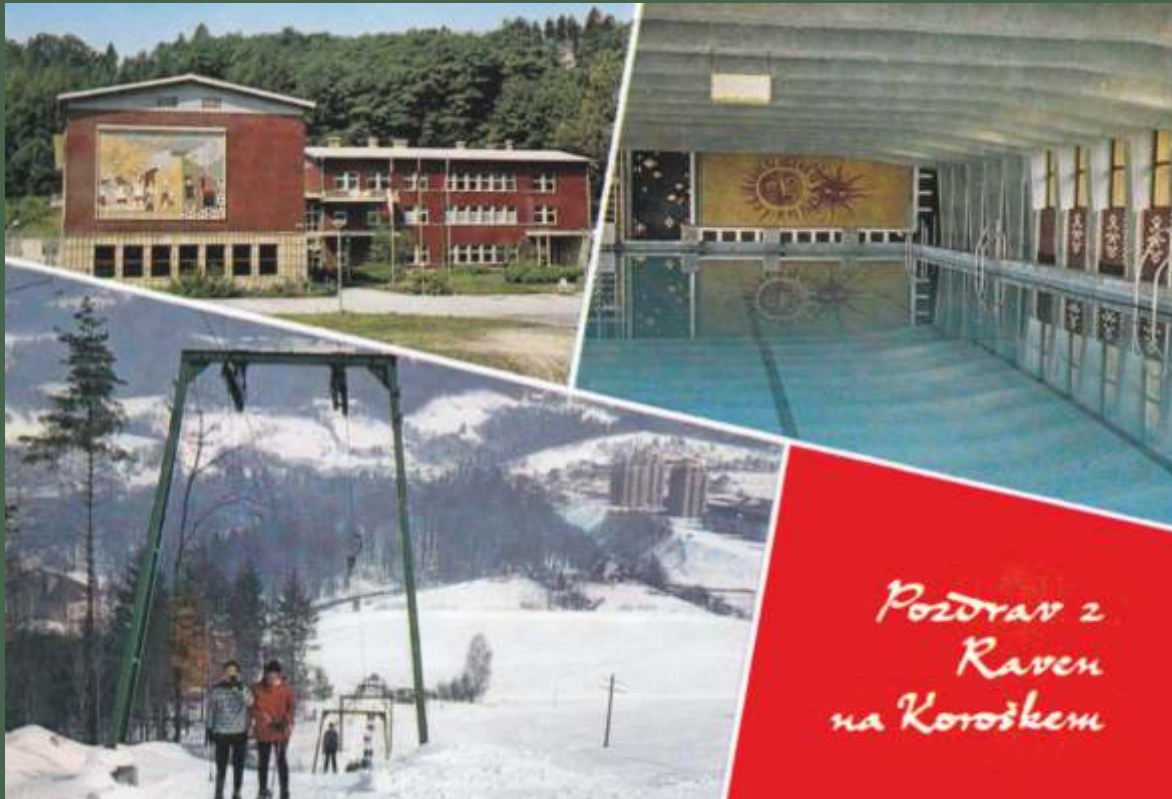
Bor Čepin, 8. r. (2015/2016)

Grega Potočnik, 8. r. (2015/2016)

Na Ravnah na Koroškem imamo dva vrtca, tri osnovne šole (OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem, OŠ Koroški jeklarji in OŠ Juričevega Drejčka s prilagojenim programom) in glasbeno šolo. Športni center je prenovljen: stadion z nogometnim igriščem, *Dom telesne kulture* – DTK, pod katerega spadajo bazen, savna, fitness, telovadnica, kegljišče in še bi lahko naštevali.

Razglednica iz leta 1972

Nedaleč od Doma telesne kulture stoji Šolski center: Gimnazija Ravne na Koroškem in Srednja šola Ravne, nekaj deset metrov od stavb je lepo urejen park.

Urška Hancman, 8. r. (2015/2016)

Pod občino Ravne spada tudi Strojna, ki je naseljena z raztresenimi kmetijami in kjer smo imeli podružnično osnovno šolo. Na relaciji Ravne–Strojna je nastalo naselje Tolsti Vrh.

1 9 6 6
2 0 1 6

Rok Plesnik, 6. b (2015/2016)

Približno dvesto metrov od Javornika so Šance, znane iz turških časov. Preko njih lahko po gozdni pešpoti prideš na Preški vrh.

PREŽIHOVA BAJTA

Spominski muzej Prežihovega Voranca

Razglednica iz leta 1999

Na severni strani našega kraja se dviga Brinjeva gora, na vrhu katere stoji obnovljena cerkvica sv. Kozma in Damijana. Pravijo, da če prideš na vrh, moraš z majhnim ali velikim zvonom trikrat pozvoniti za zdravje.

Fotografija cerkve na Brinjevi gori, arhiv Vanje Benko

PREVALJE – BRINJEVA GORA

Razglednica iz leta 1998

Južno nad Ravnami je Uršlja gora, na vrhu katere je cerkev sv. Uršule in televizijski oddajnik. Tudi zanjo velja pravilo, da če ne prideš na vrh, nisi Korošec.

Prirejeno besedilo petošolca Jureta Šulerja je vzeto iz arhiva glasil, 2001/2002.

Rok Ažnoh, pogled z vrha Uršlje gore (2015/2016)

Razglednica koč na Uršlji gori ob njeni 100-letnici (2012)

Občina Ravne na Koroškem obsega razgibano pokrajino spodnje Mežiške doline, ki zaobjema prostor pod mogočno Uršljo goro (1699 m). Je upravno, gospodarsko in kulturno središče doline z razvito družbeno in komunalno infrastrukturo.

Rok Ažnoh, pogled z vrha Uršlje gore (2015/2016)

Zaradi teras, ki so jih v preteklosti izdolble vode, dobi obiskovalec občutek, da je prišel v mesto na gričih.

Na prodnati terasi stoji grad, ki je pod spomeniškim varstvom. V njem je *Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika*, ki zbira in hrani tudi domoznansko gradivo koroške krajine in zamejske Koroške. V neposredni bližini so bili prostori likovnega salona in *Koroški pokrajinski muzej*, v katerem so stalne zbirke: železarska, rudarska, lesarska, gozdarska in narodopisna, na prostem je devet velikih tehniških in narodopisnih objektov, uslužbenci skrbijo tudi za zbirko skulptur forme vive.

Jedro Raven na Koroškem sestavlja nekdanji trg (Guštanj). Najlepši predel starega jedra je Stara ulica, ki vodi iz trga do cerkve sv. Egidija, na zahodnem delu mesta pa je ob cesti cerkev sv. Antona Puščavnika.

RAVNE NA KOROŠKEM

Slovenija

Razglednica iz leta 1999

Votla peč pred Ravnami predstavlja naravni most, pod katerim teče reka Meža. Ta redka naravna znamenitost je edinstveni pojav v Sloveniji.

Kotlje so rojstni kraj pisatelja Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca. Ležijo sredi hotuljske kotline. Središče vasi so stare vaške Kotlje s cerkvijo svete Marjete, v obrobje pa se je razširilo novo naselje.

Žiga Kristijan Žigon, julij 2016

Na robu Kotelj je Rimski vrelec, znan po izviru alkalne in brezžveplene hotuljske slatine.

Razglednica iz leta 1985

Iz Kotelj ni daleč na Preški vrh, kjer je Prežihova bajta, to je spominski muzej Prežihovega Voranca. Tik nad bajto je postavljen bronast pisateljev spomenik. V bližnji okolici je rekreacijski center Ivarčko jezero, od koder je vodila sedežnica do znanega smučišča Ošven pod Uršljo goro, danes je vse že propadlo.

Na Dobrijah stoji spomenik, posvečen Malgaju in njegovim borcem za severno mejo.

Ne smemo pozabiti na cerkev sv. Neže, ki tudi spada pod Občino Ravne na Koroškem, Prežihovo – Vorančevo pot, na katero se vsi radi odpravimo, in na naselje Tolsti Vrh, od koder vodi ena od mnogih poti proti Brinjevi gori.

1966
2016

Prirjeno besedilo petošolke Ane Pisar je vzeto iz arhiva glasil, 2001/2002.

Žiga Kristijan Žigon, 7. b (2015/2016)

NAŠ KRAJ
IN NAŠA ŠOLA
V RIMAH

*Ravne pred mnogimi leti mesto so postale,
prej so se Guštanj imenovala.
Tukaj nekdanj gospoda je bila doma,
zato imamo gradova dva.*

*Pod Uršljo goro Ivarčko jezero leži,
ki vabi goste in turiste vse dni.*

*Ravne ležijo v dolini,
kjer je prijetno poleti in pozimi.
Železarna nosilec razvoja našega mesta je,
veliko mladih v železarske poklice vpiše se.
Mladina na Ravnah rada se s športom ukvarja,
zato smučamo, plavamo, nogomet ter odbojko igramo.
V osnovnih in srednjih šolah se izobražujemo,
da v življenju več dosežemo.*

*Pri nas veliko pridnih rok je doma,
že od pradedov marljivost in trma je tradicija.*

*Kaj lahko bi še dejali?
Pridite na Ravne,
da boste nas in kraj spoznali!*

Špela Najrajter, 7. r. (2001/2002)

Rok Ažnoh, 8. r. (2015/2016)

*Ravne mesto je malo,
A za turiste pravo.
Veliko značilnosti v njem mrgoli;
Ne pozabi, tu ptiček žvrgoli.
Eno pomembnost zapomni si zdaj:*

*Tokrat prišel si, pridi še kaj!
Oglej si RAVNE, SPOZNAJ NAŠ KRAJ!*

*Veliko zanimivosti tu leži,
radi jih imamo vsi.
Pomembna znamenitost pri nas je doma,
bogata knjižnica je ta.*

Tjaša Fužir, S. r. (2001/2002)

*Ravne niso ravne,
ker imajo mnogo hribov in vzpetin.
Če boš hotel se na vse povzpeti,
boš potreboval cepin.*

*Na eni vzpetini grad stoji,
v njem knjižnica domuje,
ki mnogo knjig in slavno zgodovino prikazuje.*

*Poleg nje je še muzej,
ki popelje te v preteklost.
Marsikaj se tam naučiš,
če seveda to želiš.*

*V parku srečaš veverico, ki po drevju skače,
telovadca, ki nosi kratke hlače,
in prijatelja morda, ki se v park poda.
Na vse to pa gleda Uršlja gora,
ki visoko nad dolino ždi
in te vabi,
da jo obiščeš tudi ti.*

*Včasih na gradu grofje Thurni so živeli
in zapor v njem kasneje sovražniki so imeli.
Grofje drevesa so posadili
in park lepo uredili.*

*Grad še danes stoji
in v njem se katera koli knjiga dobi.
Tudi različne razstave si v njem ogledamo
ali v muzej pogledamo.*

Manca Fajmut, 5. r. (2001/2002)

Eva Šteharik, 8. r. (2015/2016)

*Tam, kjer sem jaz doma,
mesto ime Ravne ima.
Ravne so glavne,
Ravne so zakon.*

*Tu reka Meža teče
in Uršlja gora nad krajem stoji,
vsakdo, ki Ravne obiše,
oh, kako lepo je, govori.*

*Ravne je kot velik dom,
včasih je tu pravi rompomom.
Ko Ravenski dnevi se vrstijo,
Ravenčani se vsi veselijo.*

*Ko zapade prvi sneg,
Poseka odpre vrata spet,
smučarji po hribu drvijo,
zvečer pa ob zakuhanem vinu posedijo.*

Eva Bezjak, 7. r. (2001/2002)

Rok Plesnik, 6. b (2015/2016)

*Ravne, moj domači kraj,
od nekdaj so železarski raj.
Kjer Meža pot si utira
in s Suho sreča se,
tam Uršlja gleda dol na te.*

*Na Poseki je veliko smučišče,
ob šoli pa lepo igrišče.
Poleti je vročina, a kaj potem,
mi imamo vendar letni bazen.
Tam se radi s prijatelji dobimo
in telo si ohladimo.*

*Ravne imajo več hramov učenosti,
zato je prostora za mnoge radosti.
Če pa kdo zboli ali se zgodi kakšen zlom,
se odpravi kar v zdravstveni dom.*

*Zame so Ravne najlepši kraj
in vedno bo ostalo tako kot sedaj.
Kam lepše je po dolgem potovanju priti?
Na Ravne, kjer smo vsi srečni in siti.*

Eva Šteharik, 8. r. (2015/2016)

*Sredi doline naše mesto stoji in zvečer mirno spi.
Železarna mu dim dodaja, da ga okolici včasih prodaja.
Nad mestom mogočno Uršlja stoji in s svojim stolpom se nam smeji.
Ob Meži in Suhi se tri naselja delijo in ponosno žarijo.
V parku čez dan ljudi mrgoli, zvečer ves utrujen zaspi.
V oktobru Ravne svoj praznik slavijo,
takrat oživi spomin na partizanske dni in noči.*

Jure Turjak, 7. r. (2010/2011)

Eva Šteharik, 8. r. (2015/2016)

*Ob parku gimnazija stoji,
ob njej pa knjižnica s svojim bogastvom privablja ljudi.
Mesto ima trgovine, gostilne in kavarne.
Nekoč kraj Guštanj je bil,
potem si ime Ravne na Koroškem je nadel.*

Nika Nabernik, 7. r. (2010/2011)

Ravne

na
Koroškem

Razglednica iz leta 2005

*Vesel sem,
da na Ravnah živim
in dobro voljo z vami delim.*

*Nikoli iz mesta se ne bi odselil,
ker vem, da nesrečen bi bil.
Mnogo je v kraju stvari,
ki jih imamo radi vsi.*

*Hiše pisane so vse,
vsako leto pri nas lepše je.*

Aljaž Kadiš, 7. r. (2010/2011)

Razglednica iz leta 1972

*Ko zjutraj se zbudim,
Uršljo zagledam
in v šolo na Čečovje oddrvim.*

*Ko domov po treningu se vračam,
mimo gimnazije in knjižnice hitim,
nato pa se počasi skozi park v trg spustim.*

Marko Pavleković, 7. r. (2010/2011)

Bor Čepin, 8. r. (2015/2016)

*So Ravne lepo mesto,
včasih Guštanj so bile.
Ležijo na Koroškem,
kjer doma veselje je.*

*Tu res živeti je lepo,
saj ljudje prijazni so.
Res je narečje malo čudno,
a razume ga vsakdo.*

*Če drugod po svetu bi tako bilo,
jaz srečna bi bila zelo.
Želim, da ne bi bilo nemirov in prepиров,
ki pri nas na Ravnah na srečo redki so.*

Janja Golob, 7. r. (2010/2011)

Bor Čepin, 8. r. (2015/2016)

*Ko okoli ovinka se pripeljem
in Uršljo prepoznam,
takrat ponovno ugotovim,
da na Ravnah rad živim.*

*Ne moti me vsakdanji železarski hrup,
saj vem, da je to nekaterim preživetja up.*

*Tu živimo,
si športne nasvete delimo
in kakšno gavdo naredimo.*

*Zato si vsi želimo,
da Raven nikoli za vedno ne zapustimo.*

Rok Bačnar, 8. r. (2010/2011)

**RAVNE
NA KOROŠKEM**

Razglednica iz leta 1977

*Ravne moj so domači kraj
in všeč so mi, da je kaj.
Reka Meža vije se med hribčki,
Uršlja gora bohota se nad našimi gozdčki.
Železarska pri nas je tradicija,
sneg in mraz sta do poletnega solsticija.
Grofje Thurni nekoč so pri nas živeli,
prelep park in grad so nam zapustili.
Za razvedrilo mnogo različnih je poti,
človek s smučanjem in plavanjem kar hitro se spoti
in vse to na enem mestu pri nas se dobi.
Na Ravnah na Koroškem je lepo,
da nikjer na širnem svetu ni tako.*

Tamara Komprej, 8. r. (2010/2011)

*Moj dragi rodni dom,
samo tu najbolj srečna bom,
samo za te živim
in tu živeti si želim.*

Neja Šumnik, 7. b (2015/2016)

*Moje Ravne,
moj rodni kraj,
moj ponos in moje veselje.
Srce mi drhti
in tu živeti mi pusti.*

Anže Maksimović, 7. b (2015/2016)

*V Mežiški dolini Ravne ležijo in nikoli ne spijo.
Mati fabrika dela dneve in noči, v letu vse dni.*

*Vrtci, osnovne šole in srednješolski center za podmladek skrbijo,
da se učenci pridno učijo in za svoje uspehe skrbijo.*

*Imamo Milana Kamnika,
ki s svojo koroško pesmijo spomni ljudi,
da na svetu ni boljših, ni »gurših ladi«.*

Anže Ranc, 7. b (2015/2016)

Rok Plesnik, 6. b (2015/2016)

*Kotlje so moj domači kraj,
tako rečeno pravi raj.*

*Zjutraj se radi zgodaj zbudimo,
da Uršlje v vsej svoji lepoti ne zamudimo.*

*Pri nas Prežihna častimo,
mu vse praznike posvetimo.*

*Vsi se med seboj poznamo
in radi se imamo.*

Žiga Kristijan Žigon, 7. b (2015/2016)

KOTLJE

Prežihova rojstna vas

Razglednica iz leta 1999

Ravne so moj domači kraj,
v njem živim že od nekdaj.
Na Čečovju star blok stoji,
v njem živimo mi.

Šola moja je nedaleč stran,
tja zahajam po znanje vsak dan.
Nad šolo Punkl stoji,
tam jazz igramo mladi vsi.

V daljavi še Uršljo uzrem,
včasih z očetom se nanjo povzpnem.

Pod Goro je Prežih solzice nabiral
in najlepše knjige tam je napisal.

Mimo šole nas vodi pot,
po njej v mestni park gremo na sprehod.
Drevesa stara tam stojijo,
med njimi otroci se podijo.

Ob parku knjižnica stoji,
po knjige hodimo tja vsi.
Še srednja šola je ob njej,
dijaki se učijo v njej.

Pod parkom veselo se kadi,
„fabrika” naša tam stoji.
V njej delavci se trudijo,
plemenito jeklo oblikujejo.

Muzej o zgodovini kraja in delavstva pripoveduje,
obiskovalcem stare stroje razkazuje.

Kjer v mestno jedro smo prišli,
občinska stavba stoji.
V njej kraljuje naš župan,
usodo kuje nam vsak dan.

Najstarejša ulica je s kamni tlakovana,
a na drugi strani Partizanska z obrtniki posejana.

*Ob Suhi do ambulante prispem,
se po hribu na Javornik povzpnem,
na desni hiše na Šancah uzrem,
še en klanec prehodim,
pred dom svoj prispem.*

*To moje so Ravne,
domači moj kraj.
Rad tu živim,
srečo vsem prebivalcem zaželim.*

Jaš Završnik, 7. b (2015/2016)

*Ravne, lepo mesto na Koroškem,
v objemu Uršlje in Pece,
forma vive nam kraj bogatijo,
veliko nam povedo,
še več pomenijo.*

*Velika železarna ob cesti stoji
in mnogim službo deli.
V njej veliko se ljudi prekali,
to nam lahko tujina potrdi.*

*Ravne veliko pomenijo mi,
s pomembnimi ljudmi se lahko pohvalimo mi.*

Emma Šuler, 7. b (2015/2016)

*Naša šola konec novembra 50 let slavi,
z njo učenci, učitelji.
Dolga leta že tukaj na Ravnah živi
in otrokom znanje deli.*

*V njej učili so se že babice, dedki,
mamice in očki.
Zdaj smo v teh prostorih mi,
da še nam glavo zbistri
in učenjake iz nas naredi.*

*Vse najboljše, draga šola, ti želimo
in se s tabo ob torti veselimo.*

Leoni Jošt in Urša Večko, 7. b (2016/2017)

*Vsi prežihovci veseli smo,
ker naša šola abrahama dočakala bo.
Na praznovanje se pripravljamo,
da ob rojstnem dnevu veselo bo.*

*Šola naša po Prežihu se imenuje
in že 50 let se v njej znanje kuje.
V njeno zavetje radi hitimo,
da se česa novega naučimo.*

*Draga Prežihova lepotica!
Moram reči, da si kljub letom čista petica.
Za praznik okrogli ti vse dobro želimo,
morda čez leta se spet poveselimo.*

Jurij Pakar, 7. b (2016/2017)

*Naša šola krasna je,
v njej naučiš se vse.
Naša šola že 50 let stoji,
znanje dobro obvladamo vsi.*

Tijana Spasojević, 7. b (2016/2017)

*Naša šola prava dama je postala,
petdeset let bo letos praznovala.
Za leta nič se ne sekira.
Obleko novo je zadnja leta dobila,
da svojega praznovanja bi se z nami veselila.*

Luka Iršič, 7. b (2016/2017)

*Naša šola abrahamka
je nam vsem že dobra znanka.
Znanje v njej si pridobimo,
ker prihodnost si s tem gradimo.
K pouku prihajamo brez bojazni,
saj so vsi učitelji prijazni.
Šolo radi vsi imamo,
za nič na svetu je ne damo.*

Rok Plesnik, 7. b (2016/2017)

*Naša šola svojega abrahama praznuje,
zato ob tem želimo ji še let veliko.
Na naši šoli nikdar dolgočasno ni,
tu rastemo pravi prežihovci mi.*

Vid Ranc, 7. b (2016/2017)

*Draga šola!
Ko si pred petdesetimi leti nastala,
si se morda prihodnosti bala.
Eni so v njej znanje iskali,
drugi so ga dajali,
vsi so na nek način garali.
Zdaj je pred vrati že abraham,
praznovali bomo tvoj rojstni dan.*

Nika Pandev, 6. b (2016/2017)

*Naša šola letos 50. rojstni dan ima.
Vsi ji voščimo iz srca,
da ne bi je načel zob časa
in bi ob 100-letnici še zdrava bila.*

Ana Zoja Dobnik, 7. b (2016/2017)

Vanja Benko

POVEZANOST S ŠOLO IN Z RAVNAMI

V sklepnem delu zaokrožujem knjigo z mislimi, da smo navezani na Ravne, kamor se radi vračamo in da imamo radi Osnovno šolo Prežihovega Voranca.

Tudi učenec, ki je tri leta živel med nami (zdaj je v Nemčiji), se je prijetno počutil v našem okolju.

Dodajam voščilo, spomine, zahvalo, popotnico ... prežihovcem in Ravenčankam/Ravenčanom ob polstoletnem jubileju naše šole.

Upam, da je vsakdo ob prebiranju našel kaj zase in za svojo dušo, da ste si ustvarili pozitivno podobo o nas, našem delu in našem kraju.

Prebivalci Raven – Ravenčanke in Ravenčani smo na svoj kraj navezani in vedno, kjer koli smo, se radi vrnemo med dobre ljudi in v naravo.

RAVNE NA KOROŠKEM

Razglednica iz leta 2009

MOJE NOVO ŽIVLJENJE NA RAVNAH NA KOROŠKEM

Pred letom in pol smo se s Kosova preselili v Slovenijo. Lahko rečem, da živim v enem najlepših mest v Sloveniji. Zanimivo se mi zdi, kako si je reka Meža našla pot ob kraju in kako konča svojo pot tam, kjer jaz prečkam most, ko grem v šolo. Mesto je tudi lepo zeleno. Ima park, ob njem pa športni center z zimskim in letnim bazenom, srednjo šolo in bogato knjižnico.

Rad živim na Ravnah, ker je tu lepo. Ljudje so zelo prijazni. Tudi v šoli Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem so me vsi prijazno sprejeli. Vsak moj dan je drugačen. Rad hodim v šolo, se učim in trudim, da sem priden in uspešen učenec. Vesel sem, da živim na Ravnah in da imam tu veliko prijateljev.

Çlirim Bajrami (iz arhiva 2014)

1966
2016

Rok Plesnik, 6. b (2015/2016)

Sestri, Živa in Tara Ledinek, naši nekdanji učenki – prežihovki, danes obe študentki medicine, sta skozi svoje oči in srce (poleti 2016) zapisali poklon naši abrahamki in svojim Ravnam.

Draga šola!

Minilo je že precej let, odkar sem prvič prestopila tvoj prag in vendar so bile te stopinje le droben kamenček v mozaiku premnogih, ki so vsa ta leta sestavljali tvojo pravo podobo. Z leti spomini zbledijo kot tvoje stene, a kljub temu so nekateri delci ostali živo pisani v meni in danes težko verjamem, da bi jih lahko pozabila.

Tako se spominjam pričakovanja, s katerim sem si prvi šolski dan naredila rumeno rutico, prepričana, kako se bom že tisti dan lahko učila pisati in računati. In nato razočaranja, ko sem spoznala, da nekatere stvari potrebujejo dalj časa, kot sem bila pripravljena čakati. Spominjam se šolske knjižnice, kamor smo večkrat pobegnili in skriti med policami prelistavali vse mogoče knjige. Kako je potem prav ta miza, najbolj zakrita s knjigami, postala naše skrivno zatočišče, kjer smo jutra pred poukom porabili za načrtovanje nočnih pobegov v času šole v naravi, prepričani, da bomo imeli dovolj energije skozi okno se neopaženi splaziti na nočno kopanje. In potem, kako je zmenke v knjižnici nadomestilo igranje nogometa ob sedmih zjutraj, ko smo polni motivacije trenirali za opoldanske bitke pri športni vzgoji.

Naši podvigi so se večinoma končali s smehom na obrazu, kdaj pa kdaj tudi v prepirih, s solzami v očeh, ki so dolgo pustili nezaceljene rane. Spet drugi so naše vezi utrdili in šele čez čas smo ugotovili, da pravih prijateljev ne pozabiš zares niti takrat, ko se skupne poti za dalj časa razidejo. Stari, hladni hodniki so v devetih letih postali naš drugi dom, bodisi varno zavetje pred napadom vodnih balonov v času predaje ključa bodisi ščit pred plazom sneženih kep pozimi. In bolj, ko smo se pričeli tega zavedati, bolj se je v nas prebujal občutek, da bo čas, da se počasi poslovimo.

Starejša sem postajala, bolj sem hlepela po tem, da postanem dijakinja. Tistega 15. junija nisem potočila solze, čeprav sem dolgo mislila, kako hudo bo zapustiti stavbo, kjer sem v devetih letih pustila toliko lepih spominov. Namesto tega sem odkorakala z dvignjeno glavo in v srcu sem vedela, da se ne želim več vrniti. Vrniti kot učenka na svoj stol v prvi klopi, z odprtim zvezkom in nalivnikom v roki, pripravljena, da skrbno zapišem besede učiteljice pred seboj. To poglavje se je zame zaključilo.

In vendar se vračam. Z nahrbtnikom na ramenih in nasmehom na obrazu. Še vedno redno vstopam v šolsko telovadnico, kjer sem si izbrala svoj najljubši šport, kjer sem poleg zabavnih ur športne vzgoje preživela mnogo ur treningov. In stojim pod plezalno steno z rokami v bokih, očmi uprtimi v višave in na vse grlo spodbujam otroke, ki se borijo z oprimki. In še se bom vračala, draga šola, v telovadnico in nato morda čez leta na hodnike, v učilnice in v klopi, tako na obisk, po svoje otroke.

Draga šola, čar knjige spominov, ki jih sam pišeš v srce, je v tem, da so vedno s teboj, tudi ko si prepričan, da si nanje že pozabil. Tako me včasih nepričakovano preplavijo spomini na tiste dni, ko smo pisali ljubezenska pisma, skrivaj, v imenu svojih prijateljev, ko smo v knjižnici tekmovali, kdo ob Suhodolčanovih *Živalskih novicah* zadnji plane v krohot in ko smo se dekleta prav zares stepla v garderobi zaradi nevoščljivosti po igri odbojke.

In takrat se v sebi nasmehnem, ker vem, draga šola, če bi lahko takrat sama izbirala, bi izbrala tebe.

Odhajam. Po poti življenja v **prihodnost**.
Šepečem, v sanjah drhtim od strahu.
Potujem. Iz domačega kraja drugam, v »sodobnost«,
Ravne, le te ostajajo tu.

Eksistirajo kot spomin na prelepe trenutke.
Življenje hkrati riše nove poti.
Izlivajo v mene prelepe občutke.
Hotenje, da se vračam na stare sledi.

Obračam jadra v morju nevihtnih valov.
Vozim po poti udobja, ki kljub jamam varuje.
Eliminiram strahove tu, na obrobju hribov.
Gledam skozi okno na Uršljo, kako mogočno kljubuje.

A vsakič, ko pridem, se znova ustavim.
V gozdu, ob Meži, na hribu, kjer še zmeraj živim,
Opazujem, ko se proti šoli odpravim,
Razigrane otroke in v mislih **preteklost** lovim.

Avanture v otroštvu, smeh in brezskrbnost noči.
Nasmeh na obraz mi prikliče spomine.
Copati, zvezki, torba in prvo računanje brez pomoči.
Ali čas resnično tako hitro mine?

In čeprav se mi zdi, da sem še zmeraj le otrok življenja.

Ne.

Rastem, odraščam, svet mi vrti se hitreje.

A v meni ostaja kanček hotenja;

Vodilo, da se zmeraj vračam, kosti greje.

Nazaj vrtim čas, a v mislih lovim **sedanjost**.

Analiziram odločitve, iščem spodbude.

Moram naprej, v realnost.

Nočem, da bi pozabila na korenin svojih ude.

A hkrati vrtinec življenja vleče dalje,

Korakam po stezi, prepredeni s klanci,

Obkrožena z ljudmi, ki prenašajo izkušnje in znanje,

Ravenčani, Vorancem, znanci.

Ohranjam stike, ker nočem pozabiti na včeraj.

Šolanje ostaja, ohranjam in pridobivam znanje.

Kreiram spomine, ki so za zmeraj, življenje je večno kovanje.

Ekstaza je vse, kar v meni ostaja,

Moj dom, šola, moje Ravne, moja prva in večna postaja.

1 9 6 6
2 0 1 6

Solzice v Kotljah –
jeklana skulptura,
delo dijakov
Srednje šole Ravne;
fotografija:
Žiga Kristijan Žigon,
7. b (2015/2016)

Vanja Benko

MOJA
POVEZANOST Z
MOJO – PREŽIHOVO
ŠOLO IN
Z RAVNAMI

Danes praznuje **50 let** naša šola – OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem. Naj bo darilo za njen rojstni dan ta knjiga, posvečena njej in njenemu kraju. Prebrali ali prelistali ste jo ter se skozi besedo in sliko sprehodili po preteklosti in sedanjosti. Vsem prežihovcem, ne le bivšim in današnjim učencem naše šole, temveč tudi ljudem, ki v srcu čutijo kot prežihovci, želim, da gredo po pravi poti, ohranjajo domače koroško narečje in sledijo svojim ciljem, k čemur je težil tudi naš Prežih.

Pred **10 leti** sem ob **40-letnici šole** pripravila publikacijo *Samorastnika*, vsebinsko vezano na našo šolo, Prežihovo šolo: voščila, spomine na šolanje in službovanje, izpostavili smo pomembnejše dogodke, doživetja, prireditve, zapisali vtise, izkušnje, počutje in razmišljanja posameznikov, ki so bili povezani s šolo in krajem. Ko listam po *Samorastnikih*, glasilih, ki sem jih kot mentorica urejala, imam pred sabo obraze naših malih, danes velikih prežihovcev. Mnogi so že zaposleni, drugi so tik pred koncem študija. Čestitam vsem.

Pred 20 leti sem s svojimi učenci pripravila spominsko glasilo ob otvoritvi prizidka.

25 let sem bila Ravenčanka in sem še danes, saj sem že **30. leto** na svoji – Prežihovi šoli kot učiteljica. Rada imam svoje učence in njihove starše, rada imam svoje sodelavke in sodelavce (tudi upokojene) in svoj drugi dom. Z veseljem vzgajam, izobražujem in sodelujem z vsemi udeleženci v učnem procesu, saj poskušamo s skupnimi močmi graditi lepši jutri.

30 let sem Prevalčanka, a se imam za Ravenčanko (na Ravne me veže otroštvo, odraščanje, službovanje).

1 9 6 6
2 0 1 6

40 let je, odkar sem kot osmošolka zapustila svojo – Prežihovo šolo, na kateri sem v času svojega odraščanja stkala mnoga prijateljstva sošolcev in vrstnikov, tudi učiteljev. In vse še ohranjam.

50 let naše šole – OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.

Danes rojstvo knjige ob 50. rojstnem dnevu moje in naše šole.
Spet sem zadovoljna, ker vidim, da radi pišemo in beremo.

Odkrivajte naš kraj – naše mesto z okolico. Ne pozabite prisluhniti domači govoric pod Uršljo kot svojemu prvemu maternemu jeziku.

VIRI IN LITERATURA

- Benko, V. (ur.), 2001/2002: *Samorastnik*. Šolsko glasilo predmetne stopnje. Ravne na Koroškem: OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.
- Kolar, M. (ur.), 1968: 720 let *Raven na Koroškem*. Ravne na Koroškem: Mestna konferenca SZDL.
- Kotnik, J., Razdevšek, T., 2002: *Kako slovenska so imena na Ravnah?* Raziskovalna naloga. Mentor: Alojz Pristavnik. Ravne na Koroškem: OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.
- Osojnik, M., 2012: *Med Ursljo in Peco*. Turistični vodič. Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica, Črna na Koroškem: Občina.
- Savnik, R., 1980: *Krajevni leksikon Slovenije*. IV. knjiga. Ljubljana: DZS.
- Večko, M., Oder, K., Fikfak, A., Osojnik, M., 1998: *Ravne na Koroškem: 750 let prve omembe 1248–1998*. Ravne na Koroškem, Prevalje: Občina.
- Internetni viri.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

908(497.4Ravne na Koroškem)
94(497.4Ravne na Koroškem)
821.163.6-93-194

POKLON naši šoli : 50 let : 1966-2016 / [besedila Vanja Benko ...
[et al.] ; zbrala in uredila Vanja Benko ; fotografije prispevali Eva
Štehnarik ... et al.] . - Ravne na Koroškem : OŠ Prežihovega Voranca,
2016

I. Benko, Vanja
287084800

RAVNE NA KOROŠKEM

Razglednica je delo naših učencev, nastala je pod mentorstvom učiteljic Aleksandre Slatinšek Mlakar in Saše Knez v šolskem letu 2013/2014 pri predmetu Inovativno reševanje problemov.

sij | metal ravne

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM
